EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2020/1842

2020 m. gegužės 14 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl bendrosios įmonės „Švarus dangus 2“ 2018 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

— atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl bendrosios įmonės „Švarus dangus 2“ 2018 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

— atsižvelgdamas į Transporto ir turizmo komiteto nuomonę,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-0032/2020),

A. kadangi Bendroji įmonė pradėjo savarankiškai veikti 2009 m. lapkričio 16 d.;

B. kadangi Tarybos reglamentu (ES) Nr. 558/2014 [1] įsteigta bendroji įmonė „Švarus dangus 2“ (toliau – Bendroji įmonė) nuo 2014 m. birželio 27 d. pakeitė bendrąją įmonę „Švarus dangus“ pagal programą „Horizontas 2020“;

C. kadangi pagrindiniai Bendrosios įmonės tikslai yra iš esmės pagerinti aeronautikos technologijų poveikį aplinkai ir padidinti Europos aviacijos konkurencingumą; kadangi Bendrosios įmonės veikimo laikotarpis buvo pratęstas iki 2024 m. gruodžio 31 d.;

D. kadangi Bendrosios įmonės nariai steigėjai yra Sąjunga, kuriai atstovauja Komisija, integruotųjų technologijų parodomųjų pavyzdžių padalinių (ITPPP), naujoviškų orlaivių kūrimo platformų (NOKP) ir horizontaliųjų pramonės sričių lyderiai ir ITPPP asocijuotieji nariai;

E. kadangi didžiausias galimas Sąjungos įnašas, skiriamas Bendrosios įmonės antram veiklos laikotarpiui finansuoti, yra 1 755 000 000 EUR ir turi būti išmokėtas iš programos „Horizontas 2020“ biudžeto;

Biudžeto ir finansų valdymas

1. atkreipia dėmesį į tai, jog Audito Rūmai nurodė, kad 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų Bendrosios įmonės 2018 m. metinėse finansinėse ataskaitose Bendrosios įmonės finansinė būklė 2018 m. gruodžio 31 d., tą dieną pasibaigusių finansinių metų operacijų ir pinigų srautų rezultatai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles;

2. pažymi, jog Audito Rūmai savo ataskaitoje dėl bendrosios įmonės „Švarus dangus 2“ (toliau – Audito Rūmų ataskaita) nurodė, kad metinėse ataskaitose nurodomos operacijos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos;

3. pažymi, kad Bendrosios įmonės galutiniame 2018 m. biudžete buvo numatyta 371 100 000 EUR dydžio įsipareigojimų asignavimų ir 343 786 573 EUR dydžio mokėjimų asignavimų suma; pažymi, kad 98,7 proc. įsipareigojimų asignavimų ir 98,6 proc. mokėjimų asignavimų sudaro Komisijos subsidijos ir asignavimų perkėlimas į kitą laikotarpį iš ankstesnių metų;

4. pažymi, kad buvo panaudota 99,2 proc. įsipareigojimų asignavimų (palyginti su 99,6 proc. 2017 m.) ir 97,3 proc. mokėjimų asignavimų (palyginti su 98,5 proc. 2017 m.); pažymi, kad mokėjimų asignavimų įvykdymo lygis (administracinių išlaidų atveju) sumažėjo iki 79,23 proc. (nuo 93,13 proc. 2017 m.);

5. su pasitenkinimu pažymi, kad Bendroji įmonė įgyvendino įvairias programos vykdymo stebėsenos priemones, susijusias su veiklos našumu, pasiekimais, planavimu ir operacijų rizika;

[1] 2014 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 558/2014, kuriuo įsteigiama bendroji įmonė „Švarus dangus 2“ (OL L 169, 2014 6 7, p. 77).

Daugiametis biudžeto vykdymas pagal Septintąją bendrąją programą

6. pažymi, kad Sąjungos įnašas iš Septintosios bendrosios programos yra 800 000 000 EUR, o pramonės ir mokslinių tyrimų grupių nariai skyrė 608 300 000 EUR vertės išteklių, iš kurių 594 100 000 sudarė nepiniginiai įnašai II kuro elementų ir vandenilio bendrosios įmonės (II KEV BĮ) finansuojamiems projektams pagal Septintąją bendrąją programą ir 14 900 000 EUR piniginis įnašas administracinėms išlaidoms;

7. pažymi, kad Septintoji bendroji programa buvo oficialiai užbaigta 2017 m., o jos įgyvendinimo lygis siekė apie 100 proc.; pažymi, kad 2018 m. Bendroji įmonė susigrąžino apie 850 000 EUR lėšų dėl neįvykdytų išankstinio finansavimo mokėjimų ir *ex post* audito rezultatų;

Daugiametis biudžeto vykdymas pagal programą „Horizontas 2020“

8. pažymi, kad 2018 m. pabaigoje iš visos 2 064 000 000 EUR sumos, skirtos veiklai, finansuojamai pagal programą „Horizontas 2020“, 816 700 000 EUR sudarė Sąjungos piniginis įnašas, o 14 100 000 – privačiųjų narių piniginiai įnašai; pažymi, kad 2018 m. pabaigoje valdyba patvirtino 273 900 000 EUR vertės nepiniginius įnašus ir pranešta apie papildomus 157 600 000 EUR vertės nepiniginius įnašus, kurie dar nepatvirtinti, taip pat apie 801 700 000 EUR vertės pramonės narių nepiniginius įnašus, skirtus papildomai veiklai;

Kvietimai teikti pasiūlymus

9. pažymi, kad 2018 m. Bendroji įmonė paskelbė du kvietimus teikti pasiūlymus, gavo 417 reikalavimus atitinkančių pasiūlymų (iš viso 420) ir atrinko finansuoti 131 pasiūlymą;

10. atkreipia dėmesį į tai, kad 2017 m. užbaigtos keturių pagrindinių partnerių kvietimų teikti paraiškas procedūros; atkreipia dėmesį į tai, kad 2018 m. veikla buvo susijusi su visų pasirinktų pagrindinių partnerių, kurių nedidelis skaičius 2018 m. tapo aktyviais nariais, integravimu į naująjį susitarimą dėl dotacijos nariams; atkreipia dėmesį į tai, kad susumavus visų keturių kvietimų teikti paraiškas rezultatus ir konkursą laimėjusiems subjektams tapus nariais Bendroji įmonė turi 183 pagrindinius partnerius, iš kurių 49 yra asocijuotosios įmonės arba susijusios trečiosios šalys;

11. pažymi, kad iki 2018 m. pabaigos buvo paskelbti devyni kvietimai teikti paraiškas, iš kurių aštuoni buvo įvertinti ir visiškai įgyvendinti arba vyksta jų baigiamasis etapas, taip pat pažymi, kad šiuose aštuoniuose kvietimuose dalyvavo daugiau kaip 560 partnerių iš 27 skirtingų valstybių; pažymi, kad septintasis kvietimas teikti paraiškas įgyvendintas 2018 m. spalio mėn.; jame dalyvavo 198 dalyviai; taip pat pažymi, kad aštuntasis kvietimas teikti paraiškas įgyvendintas 2018 m. lapkričio mėn.; jame dalyvavo 182 dalyviai; devintasis kvietimas teikti paraiškas paskelbtas 2018 m. lapkričio mėn., o vertinimas atliktas 2019 m. kovo mėn.;

Veiklos rezultatai

12. pažymi, kad dėl projektų pobūdžio dar nepateikta informacijos apie kai kuriuos pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius; palankiai vertina tai, kad dauguma konkrečių pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių yra pasiekti arba jų siekiama; atkreipia dėmesį į tai, kad ekspertai ragina toliau stebėti ir analizuoti, kiekvienų metų pabaigoje aiškiai atskirti pagal pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius faktiškai įvykdytą veiklą ir pagal juos numatomą veiklą;

13. atkreipia dėmesį į tai, kad valdymo išlaidų santykis (administracinis ir veiklos biudžetas) išlieka mažesnis nei 5 proc. tai rodo, kad Bendrosios įmonės organizacinė struktūra yra gana paprasta ir efektyvi;

14. atkreipia dėmesį į tai, kad Bendrosios įmonės laikinųjų darbuotojų ir pagal sutartis dirbančių darbuotojų kaita 2017 ir 2018 m. buvo didelė; pažymi, kad laikinųjų darbuotojų kaita padidėjo beveik 17 proc.; be to, laikinųjų darbuotojų paslaugos 2018 m. beveik padvigubėjo;

15. pažymi, kad Bendrosios įmonės 2018 m. metinėje veiklos ataskaitoje nurodyti pagrindiniai veiklos rodikliai, susiję su lyčių pusiausvyra 2017 ir 2018 m., rodo, kad moterų dalyvavimo lygis, nors ir stabilus, vis dėlto yra gana žemas: moterys sudaro 22 proc. programoje dalyvaujančių asmenų, 13 proc. programos koordinatorių ir 18–25 proc. konsultantų ir ekspertų, atliekančių vertinimus ir analizes bei dirbančių Moksliniame komitete; rekomenduoja nuolat dėti pastangas siekiant padidinti moterų dalyvavimą programoje;

16. palankiai vertina tai, kad Bendroji įmonė sutelkia geriausius talentus ir išteklius Europoje; pažymi, kad ji naudojasi pagrindiniais svarbiausių Europos aeronautikos mokslinių tyrimų įstaigų ir akademinių fakultetų įgūdžiais ir žiniomis;

Pagrindinės kontrolės ir priežiūros sistemos

17. pažymi, kad Bendroji įmonė įdiegė *ex ante* kontrolės procedūras, pagrįstas finansinių ir pagrindinės veiklos dokumentų peržiūra bei *ex post* auditais dotacijų gavėjų įstaigose, kiek tai susiję su Septintosios bendrosios programos biudžeto tarpiniais ir galutiniais mokėjimais ir programos „Horizontas 2020“ projektų išlaidų deklaracijomis, o atsakomybė užtikrinti *ex post* auditą tenka Komisijos bendrai audito tarnybai;

18. pažymi, kad atlikus *ex post* auditus likutinis klaidų lygis, apie kurį pranešė Bendroji įmonė, buvo 1,21 proc. Septintosios bendrosios programos projektų atveju ir 1,11 proc. programos „Horizontas 2020“ projektų atveju, ir kad abiem atvejais šis lygis mažesnis už reikšmingumo lygį (2 proc.);

Kovos su sukčiavimu strategija

19. pažymi, kad Bendroji įmonė didelį dėmesį skiria sukčiavimo prevencijai ir nustatymui; todėl Mokslinių tyrimų ir inovacijų GD kartu su suinteresuotomis šalimis įgyvendina 2020 m. kovos su sukčiavimu strategiją, kad būtų nustatyti dvigubo finansavimo atvejai ir jų išvengta; vis dėlto susirūpinęs pažymi, kad 2018 m. nustatyti trys tariamos apgaulingos veiklos atvejai, susiję su iš Bendrosios įmonės gaunamu finansavimu, ir apie šiuos atvejus pranešta Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF);

Vidaus auditas

20. pažymi, kad 2018 m. Vidaus audito tarnyba (VAT) atliko koordinavimo su Bendruoju paramos centru auditą, kad įvertintų Bendrosios įmonės valdymo, rizikos valdymo ir vidaus procesų struktūros tinkamumą; džiaugdamasis pažymi, kad aktyvų Bendrosios įmonės vaidmenį keičiantis informacija su Bendruoju paramos centru VAT įvardijo kaip privalumą; be to, pažymi, kad auditoriai atkreipė dėmesį į bendrą požiūrį, kurio laikosi direktoriai, nurodydami savo poreikius svarbiose srityse, pvz., konfidencialumo; VAT taip pat gavo keletą rekomendacijų dėl tolesnio Komisijos IT sistemų pritaikymo, kad būtų pašalinti tebesantys duomenų perdavimo trūkumai; ragina Bendrąją įmonę baigti rengti Bendrosios įmonės paramos gavėjų konfidencialių duomenų tvarkymo kriterijus ir procedūras;

Kitos pastabos

21. atkreipia dėmesį į tai, kad buvo išplėsti Bendrosios įmonės dvišaliai ryšiai su kai kuriomis valstybėmis narėmis ir regionais, remiantis Bendrosios įmonės parengtomis mokslinių tyrimų ir inovacijų pažangiosios specializacijos strategijomis (RIS3); jose nurodyta daugiau kaip 60 regionų, kurie Bendrajai įmonei kaip savo MTI prioritetus nurodė aeronautiką arba su ja susijusias sritis; be to, džiaugdamasis pažymi, kad 2018 m. buvo pasirašytas dar vienas susitarimo memorandumas su Vokietijos regionu; tai reiškia, kad 2018 m. gruodžio 31 d. galiojančių susitarimo memorandumų skaičius siekė 17; pažymi, kad po to 2019 m. birželio mėn. buvo pasirašytas susitarimo memorandumas su Prancūzijos Naujosios Akvitanijos regionu;

22. pažymi, kad veiksminga komunikacija yra esminė sėkmingų ES finansuojamų projektų dalis; mano, kad svarbu didinti Bendrosios įmonės pasiekimų matomumą ir skleisti informaciją apie pridėtinę vertę; ragina Bendrąją įmonę vykdyti iniciatyvią komunikacijos politiką ir skleisti savo mokslinių tyrimų rezultatus plačiajai visuomenei, pvz., per socialinę žiniasklaidą ar kitas žiniasklaidos priemones, taip siekiant didinti visuomenės informuotumą apie Sąjungos paramos poveikį, ypatingą dėmesį skiriant taikymui rinkoje;

23. prašo Audito Rūmų įvertinti nepiniginių įnašų apskaičiavimo ir vertinimo metodikos pagrįstumą ir patikimumą; atliekant vertinimą turėtų būti įvertinta gairių dėl nepiniginio įnašo procedūros įgyvendinimo struktūra ir patikimumas, siekiant padėti planuoti nepiniginius įnašus, teikti apie juos ataskaitas ir juos sertifikuoti;

Transportas ir turizmas

24. pažymi, kad Bendrosios įmonės tikslai turėtų būti pakoreguoti siekiant atsižvelgti į poreikį laipsniškai mažinti išmetamo anglies dioksido kiekį, ir ragina užtikrinti, kad atliekant koregavimą reikalingi finansiniai ir žmogiškieji ištekliai būtų automatiškai suteikti, taip garantuojant pakankamus Bendrosios įmonės pajėgumus;

25. pažymi, kad Bendroji įmonė yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė tarp Sąjungos ir aeronautikos pramonės subjektų, kuria siekiama kurti proveržio technologijas norint iš esmės pagerinti orlaivių ir oro transporto aplinkosauginį veiksmingumą; pažymi, kad ši Bendroji įmonė buvo įsteigta 2007 m. kaip bendroji įmonė „Švarus dangus“, įgyvendinant Europos bendrijos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintąją bendrąją programą (toliau – BP 7), ir ši įmonė 2014 m., įgyvendinant bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą „Horizontas 2020“, tapo bendrąja įmone „Švarus dangus 2“;

26. pažymi, kad Bendrosios įmonės programos (2014–2020 m. laikotarpiu) bendrai finansuojamos pagal programą „Horizontas 2020“, skiriant iki 1 755 mln. EUR Sąjungos subsidijų, ir bent 2 193,75 mln. EUR dydžio privačiųjų narių nepiniginiais įnašais; pažymi, kad Sąjunga ir privatieji nariai po lygiai apmoka administracines išlaidas, kurios tuo laikotarpiu turi neviršyti 78 mln. EUR;

27. teigiamai vertina reikšmingą Bendrosios įmonės įnašą didinant efektyvumą aviacijos sektoriuje; atkreipia dėmesį į labai gerus rezultatus ir esminį vaidmenį, kurį Bendroji įmonė atliko Europoje užtikrinant, kad būtų sparčiau diegiamos žaliosios technologijos, skirtos išmetamo anglies dioksido kiekiui, išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui ir orlaivių keliamo triukšmo lygiui mažinti; pabrėžia strateginį vaidmenį, kurį ši Bendroji įmonė turėtų atlikti vykdant būsimą programą „Europos horizontas“ ir prisidedant prie naujų 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslų ir prie numatyto išmetamo CO_2 kiekio mažinimo dėl technologijų pažangos;

28. atkreipia dėmesį į tai, kad pasauliniu mastu naudojant Bendrosios įmonės sukurtas ir propaguojamas technologijas būtų galima sutaupyti viso Nyderlandų išmetamo CO_2 kiekį;

29. pažymi, kad dėl „Švaraus dangaus I“ technologijų išmetamas CO_2 kiekis, tenkantis vienam keleiviui, tolimųjų skrydžių orlaiviuose sumažėjo 19 proc., o skrendant vidutinio nuotolio maršrutais – 40 proc.; ragina skirti Bendrajai įmonei visus reikalingus žmogiškuosius ir finansinius išteklius, kad šis sėkmingas metodas būtų toliau taikomas;

30. pažymi, kad iki 40 proc. Bendrosios įmonės finansavimui skiriamų lėšų paskirstoma jos šešiolikai sektoriaus lyderių ir su jais susijusioms įmonėms, t. y. pramonės subjektams, kurie yra įsipareigoję per programos vykdymo laikotarpį įgyvendinti visą bendrosios įmonės „Švarus dangus 2“ programą; pažymi, kad 30 proc. Bendrosios įmonės finansavimui skiriamų lėšų turi būti paskirstoma skelbiant kvietimus teikti pasiūlymus ir rengiant konkursus, kurie yra skirti pagrindiniams partneriams (jie atrenkami pagal ilgalaikius įsipareigojimus programai); taip pat pažymi, kad kiti 30 proc. finansavimui skiriamų lėšų turi būti paskirstoma skelbiant kvietimus teikti pasiūlymus ir rengiant konkursus, kurie yra skirti kitiems partneriams (jie dalyvauja specialiuosiuose darbuose ir projektuose pagal tiksliai apibrėžtus ribotus įsipareigojimus);

31. pažymi, kad nuo galutinio 2018 m. preliminariųjų ataskaitų pateikimo termino (2019 m. vasario mėn. pabaiga) privatieji Bendrosios įmonės nariai pranešė apie bendrą 399 mln. EUR sumą nepiniginiais įnašais, kurie skiriami veiklos sąnaudoms padengti, ir kad Bendroji įmonė patvirtino 279,9 mln. EUR dydžio įnašų; taip pat pažymi, kad privatieji nariai pranešė apie bendrą 827,9 mln. EUR sumą nepiniginiais įnašais, kurie skiriami papildomai veiklai finansuoti, iš kurių Bendroji įmonė patvirtino 620 mln. EUR;

32. pažymi, kad Bendrojoje įmonėje šiuo metu yra 16 sektoriaus lyderių, 193 pagrindiniai partneriai (įskaitant 50 MVĮ) ir kad pradėtos devynios kvietimų teikti pasiūlymus procedūros (siekiant kitiems partneriams paskirstyti likusias lėšas); pažymi, kad įvertinti aštuoni iš šių kvietimų ir dėl to buvo atrinkta 560 partnerių (be kita ko, 31 proc. sudaro MVĮ, kurioms skiriama 25 proc. finansavimo) iš 27 šalių;

33. pažymi, kad Bendroji įmonė šiuo metu planuoja peržiūrėti savo finansines taisykles, kad būtų galima jas suderinti su naujomis finansinėmis taisyklėmis, taikomomis bendrajam Sąjungos biudžetui, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046 ([2]);

([2]) 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

34. pažymi, kad Vidaus audito tarnyba pateikė labai svarbią rekomendaciją Bendrajai įmonei ragindama parengti konsoliduotąjį rizikos registrą, kuriame būtų saugoma informacija apie riziką, kuri daro poveikį programai ir Bendrajai įmonei kaip savarankiškam subjektui; pažymi, kad vidaus audito pareigūnas Bendrosios įmonės vadovybei nurodė, jog dėl nuolatinio kišimosi į valdymo užduotis ir dėl kokybės valdymo procesų trūksta objektyvumo; primygtinai ragina Bendrąją įmonę nedelsiant išspręsti šią problemą ir visiškai įgyvendinti vidaus audito pareigūno rekomendaciją;

35. susirūpinęs pažymi, kad vidaus audito pareigūnas nustatė keletą rizikingų sričių, kuriose Bendrosios įmonės vadovybė turėtų imtis veiksmų; tikisi, kad Bendrosios įmonės vadovybė imsis visų reikalingų priemonių šiai rizikai sumažinti;

36. pažymi, kad 2018 m. nustatyti trys tariamos apgaulingos veiklos atvejai, susiję su paramos gavėjais, kurie gauna lėšų iš Bendrosios įmonės, ir apie šiuos atvejus pranešta OLAF; ragina Bendrąją įmonę imtis visų reikiamų priemonių, kad ateityje būtų užkirstas kelias tokiems atvejams.